

Sygn. akt VI Ca 501/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze VI Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Monika Zych-Anastasow (spr.)

Sędziowie: SSO Sławomir Kaczanowski, SSO Marek Witczak

Protokolant: st.sekr.sąd. Izabela Cal

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2019 roku w Zielonej Górze

na rozprawie

sprawy z wniosku A. K.

przy udziale T. K., E. K. i Z. G.

o stwierdzenie nabycia spadku po H. G. (1) z domu K.

na skutek apelacji **uczestnika postępowania T. K.**

od postanowienia **Sądu Rejonowego w Zielonej Górze**

z dnia **08 maja 2018 roku**, sygn.akt **I Ns 1567/17**

postanawia:

apelację oddalić.

/SSO/S. K. /SSO/M. Z.-A. /SSO/M. W.

Sygn. akt VI Ca 501/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. K. wystąpił z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej w dniu 01.08.2017 r. H. G. (2). Wnioskodawca wskazał, że spadkodawczyni pozostawiła testament z dnia 11.04.2017 r., który załączył. Testament ten otworzono i ogłoszono w dniu 01.03.2018 r. Wnioskodawca wskazał, że spadkodawczyni była mężatką, nie miała dzieci. Miała rodzeństwo.

Uczestnik postępowania T. K. złożył wniosek o otwarcie i ogłoszenie testamentu H. G. (2) z dnia 19.01.2003 r., co nastąpiło w dniu 29.09.2017 r. w sprawie I Ns 923/17. Złożył również oświadczenie o przyjęciu spadku po H. G. (2) w dniu 16.04.2018 r. w sprawie I Ns 125/18.

Wnioskodawca (brat spadkodawczyni) i uczestnicy to jest mąż spadkodawczyni Z. G. i bracia T. K. i E. K. nie kwestionowali żadnego z testamentów i nie podważali ich ważności.

Postanowieniem z dnia 8 maja 2018 r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze stwierdził, że spadek po H. G. (1) z domu K. zmarłej w dniu 01.08.2017 r. w Z., ostatnio stale zamieszkałym w Z. na podstawie testamentu z dnia 19 stycznia 2003

r. nabył brat T. K. w całości (**pkt. 1**) oraz ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (**pkt. 2**).

W uzasadnieniu orzeczenia, sąd I instancji dokonał ustaleń faktycznych w sprawie. Ustalił, że H. G. (2) zmarła 01.08.2017 r. w Z., która to miejscowość była również jej ostatnim miejscem pobytu. W chwili śmierci pozostawała w ważnym związku małżeńskim z Z. G.. Nie miała dzieci. Jej rodzice zmarli około 20 lat wcześniej. Spadkodawczyni miała trzech braci- wnioskodawcę A. K. oraz uczestników T. K. i E. K.. Spadkodawczyni H. G. (2) sporządziła testament własnoręczny z dnia 19.01.2003 r., w którym do całości spadku powołała brata T. K.. Testament ten został otwarty i ogłoszony w dniu 29.09.2017 r. w sprawie I Ns 923/17. Spadkodawczyni H. G. (2) sporządziła następnie testament własnoręczny z dnia 11.04.2017r., w którym do spadku w wysokości 50.000 zł powołała brata A. K.. Testament ten został otwarty i ogłoszony w dniu 01.03.2018 r. W skład majątku wchodzącego w skład spadku po H. G. (2) wchodzi między innymi udział 1/2 w prawie do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) o wartości udziału około 90.000 zł, udział 1/2 w prawie do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) o wartości udziału około 40 000 zł.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne, sąd I instancji powołując się na treść art. 926 § 1 k.c., art. 941 k.c., art. 949 § 1 k.c. oraz art. 959 k.c., art. 944 § 2 k.c., art. 949 k.c., wyjaśnił istotę testamentu oraz przesłanki ważności testamentu. Podkreślił, że strony nie kwestionowały ważności testamentów, jak też nie podważały zdolności testowania spadkodawczyni w dacie sporządzenia testamentów. Sąd wskazał, że w pierwszym testamencie z dnia 19.01.2003 r. spadkodawczyni powołała do całości spadku brata T. K., a w drugim testamencie z dnia 11.04.2017 r. do spadku w wysokości 50 000 zł powołała brata A. K.. Przywołując treść art. 961 k.c., art. 968 § 1 k.c. oraz orzecznictwo SN, wyjaśnił pojęcie zapisów zwykłych. Sąd ustalił, że w skład spadku po H. G. (2) wchodzi majątek o wartości co najmniej 130 000 zł. Ponadto, podkreślił, że testamentem z dnia 11.04.2017 r. spadkodawczyni w istocie dokonała zapisu na rzecz A. K., albowiem przedmiot zapisu a więc kwota 50 000 złotych nie wyczerpuje prawie całego spadku. Sąd I instancji wskazał, że w testamencie z dnia 11.04.2017 r. spadkodawczyni nie wskazała wprost osoby obowiązanej do wykonania zapisu i testament ograniczał się jedynie do rozrządzenia składnikiem majątku w formie zapisu. Wobec powyższego stwierdził, że spadek po H. G. (1) z domu K. zmarłej w dniu 01.08.2017 r. w Z., ostatnio stale zamieszkałej w Z. na podstawie testamentu z dnia 19 stycznia 2003 r. nabył brat T. K. w całości.

Na marginesie dodał, że na rozprawie w dniu 17.04.2018 r. wyłączono do odrębnego rozpoznania wnioski T. K. o wyjawienie majątku spadkowego i zarejestrowano pod sygnaturą I Ns 397/18. Wniosek o sporządzenie spisu inwentarza natomiast zarejestrowano pod sygnaturą I Ns 56/18.

O kosztach orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., wskazując, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie.

Apelację na powyższe orzeczenie wniósł uczestnik postępowania T. K., zaskarżając je w całości. Zarzucił mu:

- objęcie zaskarżonym postanowieniem tylko niektórych składników majątku, pomijając jego wnioski;
- pominięcie składników majątkowych ujawnionych w czasie prowadzonego postępowania o dział spadku tj. garażu przy ul. (...) o wartości ok. 15 000 złotych oraz samochodu osobowego marki N.;
- odrzucenie wniosku, złożonego w dniu 24.03.2018 r.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o zmianę lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia z zaznaczeniem zakresu zmiany lub uchylenia.

W uzasadnieniu samodzielnie sporządzonej apelacji, podał, że jego wniosek o spis inwentarza majątku spadkowego po zmarłej siostrze, pozostawał bez realizacji, jednakże wskazał, że to nie on winien opłacić ten wniosek, tylko małżonek siostry, bo to jego wina że nie został sporządzony przedmiotowy spis. Podkreślił, że brak umowy o dzierżawę garażu przy ul (...), pozostaje w sprzeczności z przepisami podatkowymi. Ponadto podkreślił, że nie została rozważona kwestia biżuterii zmarłej, broni myśliwskiej wraz z lunetami i aparatami fotograficznymi, środków pieniężnych na

rachunkach bankowych, przedmiotów codziennego użytku (pralka, telewizor, garnki), 35 worków z odzieżą oraz darowizny dokonanej przez męża zmarłej w wysokości 100 000 złotych.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 26 lutego 2019 r. zarówno wnioskodawca A. K. jak i uczestnik postępowania Z. G. wniosli o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja uczestnika postępowania T. K., w realiach przedmiotowej sprawy, nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że apelacja nie zarzucała nieważności postępowania, którą zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. sąd II instancji bierze z urzędu pod uwagę. Kontrola instancyjna również nie dała podstaw do takiego ustalenia. Stąd dalszy zakres kognicji Sądu Odwoławczego wyznaczała treść zaskarżenia oraz zakres zarzutów podniesionych w apelacji.

W przedmiotowej sprawie, Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne i prawne dokonane przez sąd I instancji, przyjmując je za własne, ponieważ znajdują odzwierciedlenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, natomiast zarzuty wywiedzione w apelacji uczestnika postępowania okazały się bezzasadne, a w konsekwencji nie mogły wzruszyć zaskarżonego orzeczenia sądu I instancji, albowiem sąd ten prawidłowo ustalił tylko i wyłącznie kto jest spadkobiercą po zmarłej H. G. (2) tj. że na podstawie testamentu z dnia 19 stycznia 2003 r, spadek w całości nabył brat T. K..

Rozpocząć należy od wskazania, że przedmiotowa sprawa została zainicjowana wnioskiem A. K. o otwarcie i ogłoszenie testamentu po zmarłej w dniu 01.08.2017 r. H. G. (2), o przyjęcie oświadczenia o przyjęciu spadku i o stwierdzenie nabycia spadku (k. 1). Spadkodawczyni sporządziła własnoręcznie dwa testamenty. Pierwszy pochodzi z dnia 19 stycznia 2003 r. i w nim spadkodawczyni powołała do całości spadku brata T. K.. W drugim z kolei, spisany w dniu 11 kwietnia 2017 r. powołała do spadku w wysokości 50 000 złotych brata A. K.. W toku postępowania, żaden z uczestników postępowania nie kwestionował zarówno ważności testamentów jak i nie podważał zdolności testowania spadkodawczyni w dacie sporządzenia obu testamentów. Natomiast ustalenie przez sąd I instancji, że w skład spadku po zmarłej H. G. (2) wchodzi majątek o wartości co najmniej 130 000 złotych, było konieczne jedynie dla stwierdzenia, że testamentem z dnia 11 kwietnia 2017 r. spadkodawczyni dokonała zapisu na rzecz brata A., zapisując mu kwotę 50 000 złotych. Nie ulega wątpliwości, że jest to jedynie część całego składu spadku i takie ustalenie było potrzebne wyłącznie do wskazania, że wnioskodawca A. K. jest zapisobiorcą kwoty 50 000 złotych, czyli nie został powołany do całego spadku. Bezsprzecznie, to uczestnik postępowania T. K. został powołany do całości spadku po zmarłej siostrze H. G. (2). Tym bardziej więc, dziwi wniesiona przez niego apelacja, w której zresztą nie kwestionuje faktu, że to on nabył w całości spadek po zmarłej, tylko podnosi szereg zarzutów, które nie są w ogóle związane z przedmiotem niniejszego postępowania, co czyni je niewątpliwie całkowicie bezzasadnymi. Podkreślić należy, że niniejsze postępowanie, które toczyło się przed sądem I instancji miało na celu jedynie ustalenie kto ma być spadkobiercą po zmarłej H. G. (2). W polskim prawie cywilnym, mamy do czynienia z dwoma sposobami dziedziczenia. Dziedziczeniem testamentowym oraz dziedziczeniem ustawowym. Wobec powyższego, konieczne jest więc oprócz ustalenia kto po kim dziedziczy, uzgodnienie na jakiej podstawie, czy na podstawie testamentu, na czy z mocy ustawy. Co w niniejszej sprawie, sąd I instancji uczynił i tylko to było istotne, a nie to co wchodzi w skład majątku spadkowego etc. To nie w tym postępowaniu, sąd winien był ustalić składniki majątkowe wchodzące w skład masy spadkowej, za wyjątkiem ustalenia orientacyjnego składu w celu stwierdzenia, że testamentem z dnia 11 kwietnia 2017 r. spadkodawczyni dokonała zapisu kwoty 50 000 złotych na rzecz wnioskodawcy A. K.. To jakie składniki majątkowe spadku, który uczestnik postępowania T. K. odziedziczy będzie dopiero przedmiotem innych postępowań, które zresztą zostały już wszczęte, zarejestrowane i są prowadzone. Pod sygnaturą I Ns 397/18 toczy się postępowanie z wniosku uczestnika postępowania T. K. o wyjawienie majątku spadkowego, natomiast pod sygnaturą I ns 56/18 prowadzona jest sprawa o sporządzenie spisu inwentarza i w tych postępowaniach będzie dokładnie ustalany skład

spadku oraz jego składników majątkowych. Niniejsze postępowanie było podyktowane wyłącznie ustaleniem kto dziedziczy po zmarłej H. G. (2) i na jakiej podstawie i zostało to bezspornie ustalone.

Tym samym – orzeczenie sądu I instancji jest prawidłowe, a podnoszone w apelacji zarzuty uczestnika postępowania są niezasadne i nie mogą prowadzić do wzruszenia zaskarżonego orzeczenia i w tym stanie rzeczy – na podstawie art. 385 k.p.c. - orzeczono jak w sentencji.

SSO Sławomir Kaczanowski SSO Monika Zych-Anastasow SSO Marek Witzak JB/JB